

Ευχές γι α μι α καλή και παραγωγι κή χρονι ά

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΞΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

& Βροχομετρικά Στοιχεία

Δελτίο N°1

Διαπιστώσεις : Στην Κρήτη, οι ασθένειες του ξύλου εμφανίζονται σε πολλά αμπέλια. Σύμφωνα με πρόσφατο ερωτηματολόγιο ποσοστό 40,9% των αμπελουργών τις αξιολογούν στα σοβαρά προβλήματα φυτοπροστασίας. Η συχνότητα εμφάνισης τους (ίσκα, ευτυπίωση) έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια και η περσινή άνοιξη εννόησε δυναμικές μολύνσεις από την φόμοψη.

Ζημιές: Πρόκειται συνήθως για ένα σύμπλοκο μυκήτων που καταστρέφουν τα αγγεία του ξύλου προκαλώντας σταδιακά ή και απότομα, καχεκτική βλάστηση, μαρασμό και τελικά ξήρανση μέρους ή ολόκληρων πρέμων του αμπελώνα. Σταδιακά, η παραγωγή συνεχώς μειώνεται.

Μεταχρωματισμοί ξύλου

Φόμοψη

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Ίσκα – Ευτυπίωση : Σε τομές του κλαδέματος, εμφανίζονται μη φυσιολογικοί μεταχρωματισμοί του ξύλου.

Φόμοψη: Οι προσβεβλημένες κληματίδες έχουν γκριζόλευκη όψη με σχισίματα συνήθως προς τη βάση τους και φέρουν πολλά μικρά μαύρα στίγματα (πυκνίδια).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ασθένειες του ξύλου μπορείτε να μεταβείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

Για την ίσκα (προκαλείται από σύμπλοκο μυκήτων) [εδώ](#)

Για την ευτυπίωση [εδώ](#)

Για την φόμοψη [εδώ](#)

Αντιμετώπιση:

- Δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα.
- Αντιμετωπίζονται κυρίως με προληπτικά και καλλιεργητικά μέτρα που θα πρέπει να εφαρμόζονται διαρκώς τόσο στις μητρικές φυτείες και στα φυτώρια όσο και στους παραγωγικούς αμπελώνες.
- Για την φόμοψη θα πρέπει να αφαιρεθούν κατά το κλάδεμα οι γκριζες (κούφιες) κληματίδες. Επιπλέον μπορεί να γίνει ψεκασμός με το άνοιγμα των ματιών (έναρξη βλάστησης).

Προληπτικά - Καλλιεργητικά μέτρα:

Στοχεύουν στην μείωση των μολυσμάτων και στην προστασία των τομών του κλαδέματος από τους μύκητες που προκαλούν ασθένειες του ξύλου.

Δακρύρροια

Μεγάλη κλαδοτομή

Κλάδεμα

- **Χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.**
Το πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει να είναι απαλλαγμένο από παθογόνα.
- **Διπλό κλάδεμα** (το 1^ο μέσα στο χειμώνα και το 2^ο αρχές της άνοιξης).
Εφαρμογή πρώιμου κλαδέματος μέσα στο χειμώνα: οι κληματίδες αφαιρούνται μέχρι ένα μήκος τους (όχι το τελικό) ενώ ταυτόχρονα λύνονται και απομακρύνονται από τα σύρματα. Αυτό επιτρέπει την γρήγορη και εύκολη διαμόρφωση των πρέμνων με το δεύτερο και τελικό κλάδεμα που ακολουθεί προς τα τέλη του χειμώνα – αρχές της άνοιξης. Εφαρμόζεται σε ποικιλίες που δέχονται βραχύ κλάδεμα και συνιστάται σε αμπελουργούς με μεγάλη έκταση εκμετάλλευσης.
- **Όψιμο κλάδεμα και με ξερό καιρό** (τέλος χειμώνα – αρχές άνοιξης).
Το τελικό κλάδεμα (είτε μονό είτε διπλό) συνιστάται να γίνεται αργά, από τέλη του χειμώνα. Θεωρείται από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα. Την εποχή αυτή: οι πληγές επουλώνονται συντομότερα (λόγω αύξησης της θερμοκρασίας), τα αερομεταφερόμενα μολύσματα σταδιακά μειώνονται όπως και οι πιθανότητες μόλυνσης (λόγω μείωσης των βροχοπτώσεων και της σχετικής υγρασίας) ενώ επιπρόσθετα η δακρύρροια εμποδίζει την εγκατάσταση σπορίων των μυκήτων.
- **Προστασία των μεγάλων κλαδοτομών.**
Οι μολύνσεις εννοούνται στις πρόσφατες και μεγάλες κλαδοτομές και είναι ιδιαίτερα σοβαρές όταν γίνονται σε τομές που βρίσκονται κοντά στον κορμό. Οι τομές πρέπει να προστατεύονται προληπτικά, το συντομότερο δυνατό. Εγκεκριμένα σκευάσματα για ασθένειες ξύλου : Remedier WP με δραστική *Trichoderma asperellum+gamsii*, Vintec WG με δραστική *Trichoderma atroviride strain* και Tessior SD με δραστική *boscalid + pyraclostrobin*.
- **Τα προσβεβλημένα ή ύποπτα πρέμνα κλαδεύονται τελευταία και τα εργαλεία απολυμαίνονται τακτικά.**
Αποφεύγεται η μετάδοση του μολύσματος με τα εργαλεία. Η σήμανση των ύποπτων πρέμνων γίνεται με ταινίες ή σπρέι βαφής, την άνοιξη για την εντοπίωση και το καλοκαίρι για την ίσκα.
- **Απομάκρυνση των υπολειμμάτων του κλαδέματος.**
Τα μολυσμένα και τα χοντρά υπολείμματα του κλαδέματος πρέπει να απομακρύνονται και να καταστρέφονται. Τα λεπτά στοιχεία του κλαδέματος μπορεί να θρυμματίζονται και να ενσωματώνονται στο έδαφος.
- **Ανασύσταση – εξυγίανση πρέμνων.**
Επιχειρείται για τις ασθένειες ξύλου με αφαίρεση και απομάκρυνση των προσβεβλημένων βραχιόνων μαζί με 10 – 20 εκ. τμήμα υγιούς ιστού, εφόσον η ασθένεια δεν έχει επεκταθεί στον κορμό, διαφορετικά γίνεται εκρίζωση και καταστροφή ολόκληρου του πρέμνου.

Οι παραπάνω πρακτικές είναι πιο αποτελεσματικές όταν εφαρμόζονται από όλους τους αμπελουργούς.

Διαχείριση της αυτοφιδούς βλάστησης των αμπελιών

Μην καταστρέφετε την ξινήθρα, δεν είναι επιζήμιο ζιζάνιο.

Προστατεύει τα εδάφη από τη διάβρωση (κυρίως τα επικλινή), συγκρατεί τα νερά της βροχής και ανταγωνίζεται τα άλλα ζιζάνια.

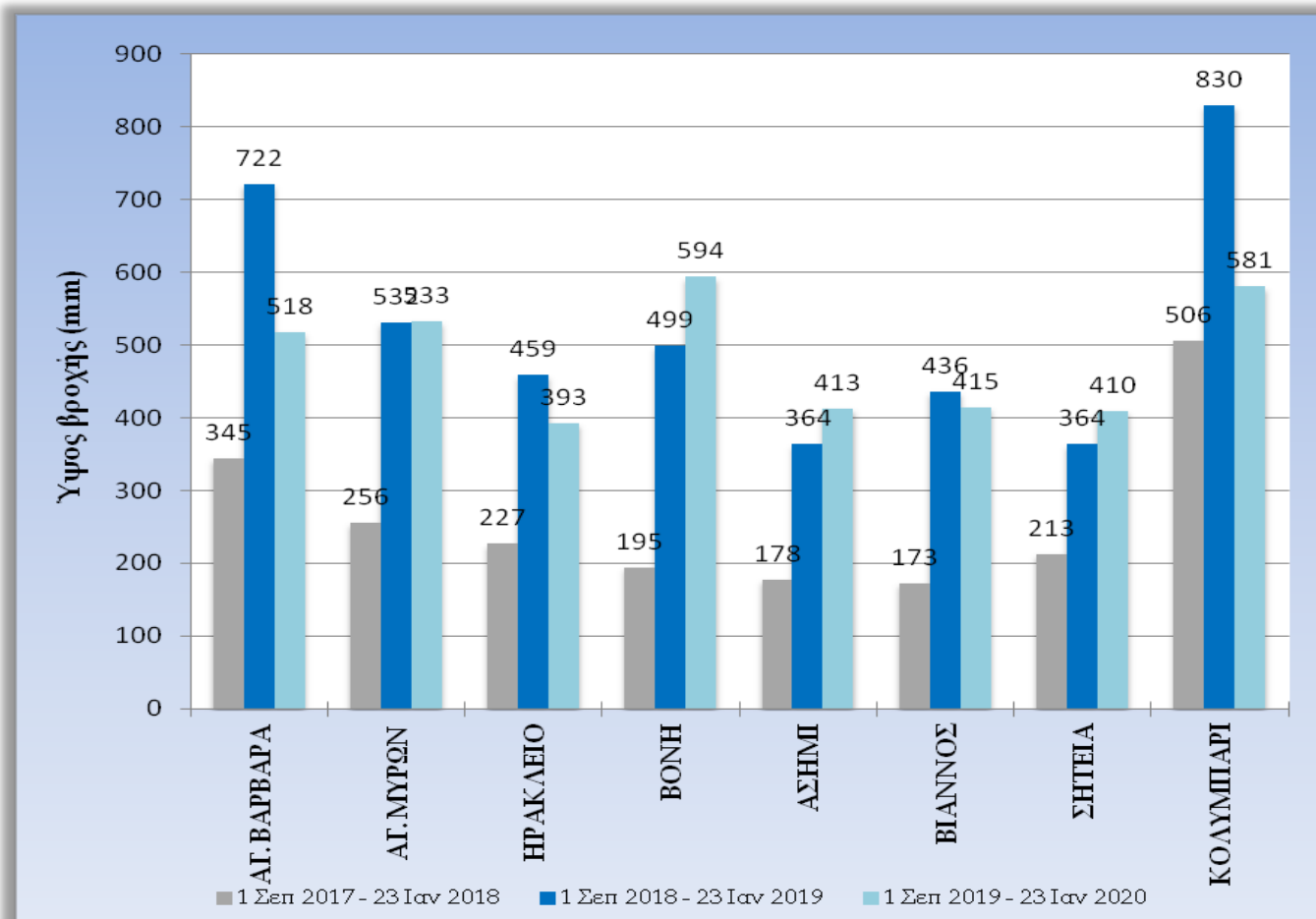
Βροχομετρικά Στοιχεία

Στο νέο υδρολογικό έτος (από την 1^η Σεπτεμβρίου και μέχρι σήμερα), ικανοποιητικό καταγράφεται το συνολικό ύψος των βροχοπτώσεων με το μεγαλύτερο ποσοστό τους να σημειώνονται μετά τα μέσα του Δεκεμβρίου. Στον πίνακα 1 δίνονται ενδεικτικά ύψη βροχής και στο γράφημα 1 συγκριτικά στοιχεία με την αντίστοιχη περσινή (πολύ βροχερή) και προπέρσινή (πολύ άνοδρη) περίοδο.

Πίνακας 1. Βροχομετρικά στοιχεία (ύψος σε mm) περιόδου Σεπτεμβρίου 2019 - 23 Ιανουαρίου 2020

ΠΕΡΙΟΧΗ Υψόμετρο ΜΗΝΑΣ	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ 611 μ	ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝΑΣ 399 μ	ΑΣΗΜΙ 263 μ	ΤΥΜΠΑΚΙ 22 μ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ 69 μ	ΒΟΝΗ 322 μ	ΒΙΑΝΝΟΣ 587 μ	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ 800 μ	ΣΗΤΕΙΑ 12 μ	ΡΕΘΥΜΝΟ 39 μ	ΑΓΙΑ 47 μ	ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ ΧΑΝΙΩΝ 13 μ
Σεπ. 2019	2	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0
Οκτ. 2019	15	4	18	28	31	21	12	17	17	34	14	27
Νοέμ. 2019	75	81	103	111	56	101	53	88	88	77	145	199
Δεκ. 2019	233	220	168	131	182	217	170	262	211	152	172	195
Ιαν. 2020 (έως 23/1)	193	228	124	41	124	253	179	363	94	156	175	160
ΣΥΝΟΛΟ	518	533	413	312	393	594	415	730	410	419	506	581

Γράφημα 1. Σύγκριση ύψους βροχοπτώσεων από 1 Σεπ. - 23 Ιαν. σε τρεις συνεχόμενες περιόδους

(Στοιχεία Αυτόματων Τηλεμετρικών Μετεωρολογικών Σταθμών Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε. Ηρακλείου)

Ευχές για μια καλή χρονιά
 Ηράκλειο 24 Ιανουαρίου 2020
 Η Προϊσταμένη Τμήματος
 Κληρονόμου Ευφροσύνη